

Sygn. akt I CSK 306/11

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Hubert Wrzeszcz

Protokolant Ewa Krentzel

w sprawie z wniosku C. D.
o ustalenie treści aktu urodzenia,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 15 marca 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 10 stycznia 2011 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 21 lipca 2010 r. odrzucił wniosek C. D. o ustalenie treści aktu urodzenia, a Sąd Okręgowy oddalił zażalenie wnioskodawcy na to orzeczenie postanowieniem zaskarżonym skargą kasacyjną.

Sąd Okręgowy wskazał, że droga sądowa w sprawie o ustalenie treści aktu urodzenia - stosownie do art. 32 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 161 ze zm.; dalej: „p.a.s.c.”) - jest dopuszczalna w przypadku, gdy akt ten nie został sporządzony i nie można go sporządzić w trybie przewidzianym w przepisach ustawy. Wymieniony przepis stosuje się do zdarzeń, które nastąpiły w Polsce. Tymczasem wnioskodawca podał, że urodził się w Bombaju. W takiej sytuacji, skoro jego urodzenie nie zostało zarejestrowane w zagranicznych księgach stanu cywilnego, może on - na podstawie art. 70 p.a.s.c. - zarejestrować to zdarzenie w polskiej księdze stanu cywilnego w postępowaniu administracyjnym.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398 § 1 k.p.c., wnioskodawca zarzucił naruszenie:

- art. 199¹ k.p.c. przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że droga sądowa jest niedopuszczalna, podczas gdy w postępowaniu administracyjnym stwierdzono niemożność przeprowadzenia postępowania przewidzianego w art. 35 i w art. 70 p.a.s.c.;

- art. 32 pkt 2 p.a.s.c. przez błędne niezastosowanie i uznanie, że ustalenie treści aktu stanu cywilnego dotyczącego zdarzenia, które miało miejsce za granicą nie może zostać dokonane w trybie tego przepisu, mimo że nie można go sporządzić w trybie przewidzianym w przepisach ustawy.

Powołując się na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd odrzuca pozew w razie niedopuszczalności drogi sądowej. Jednakże - stosownie do art. 199¹ k.p.c. –

sąd nie może odrzucić pozwu z tego powodu, że do rozpoznania sprawy właściwy jest organ administracji publicznej lub sąd administracyjny, jeżeli organ administracji publicznej lub sąd administracyjny uznały się w tej sprawie za niewłaściwe. Przepisy te stosuje się odpowiednio w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.).

W sprawie niniejszej wnioskodawca wystąpił do Sądu Rejonowego z wnioskiem o ustalenie treści aktu urodzenia. Żądanie to podlega rozpoznaniu w postępowaniu nieprocesowym, co wynika jednoznacznie z art. 33 p.a.s.c. Jeżeli zatem wnioskodawca niezależnie od tego wystąpił - jak podniósł w skardze kasacyjnej - do kierownika Urzędu Stanu Cywilnego miasta Stołecznego Warszawy o odtworzenie aktu urodzenia (art. 35 p.a.s.c.) lub zarejestrowanie urodzenia w polskiej księdze stanu cywilnego (art. 70 p.a.s.c.), to zastosowanie art. 199¹ k.p.c. nie wchodziło w rachubę. Przepis ten wyklucza powstanie negatywnych sporów o właściwość między sądami powszechnymi a sądami administracyjnymi lub organami władzy publicznej w tej samej sprawie. Tymczasem wnioskodawca wystąpił na drogę sądową i administracyjną z odrębnymi żądaniami, tj. w różnych sprawach. Nie mógł powstać spór kompetencyjny, którego eliminacji służy art. 199¹ k.p.c. Zarzut naruszenia tego przepisu okazał się chybiony.

Z motywów zaskarżonego postanowienia wynika, że u jego podstaw legło stwierdzenie tzw. pierwotnego braku przesłanki dopuszczalności drogi sądowej, którą Sąd Okręgowy wyprowadził z art. 32 pkt 2 p.a.s.c., przyjmując, że przepis ten odnosi się wyłącznie do zdarzeń, które nastąpiły w Polsce.

Skarżący trafnie podważył to zapatrywanie. Jak już wspomniano żądanie ustalenia treści aktu urodzenia należy do drogi sądowej (art. 33 p.a.s.c.). Merytoryczne przesłanki zasadności tego żądania, określone w art. 32 pkt 2 p.a.s.c., nie mogą zatem stanowić podstawy do odrzucenia wniosku z powodu niedopuszczalności drogi sądowej (art. 199 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.